

ERZURUM TİCARET BORSASI
ERZURUM COMMODITY EXCHANGE

Mart 2019 Ait Ekonomik Veriler

2019 EYLÜL TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

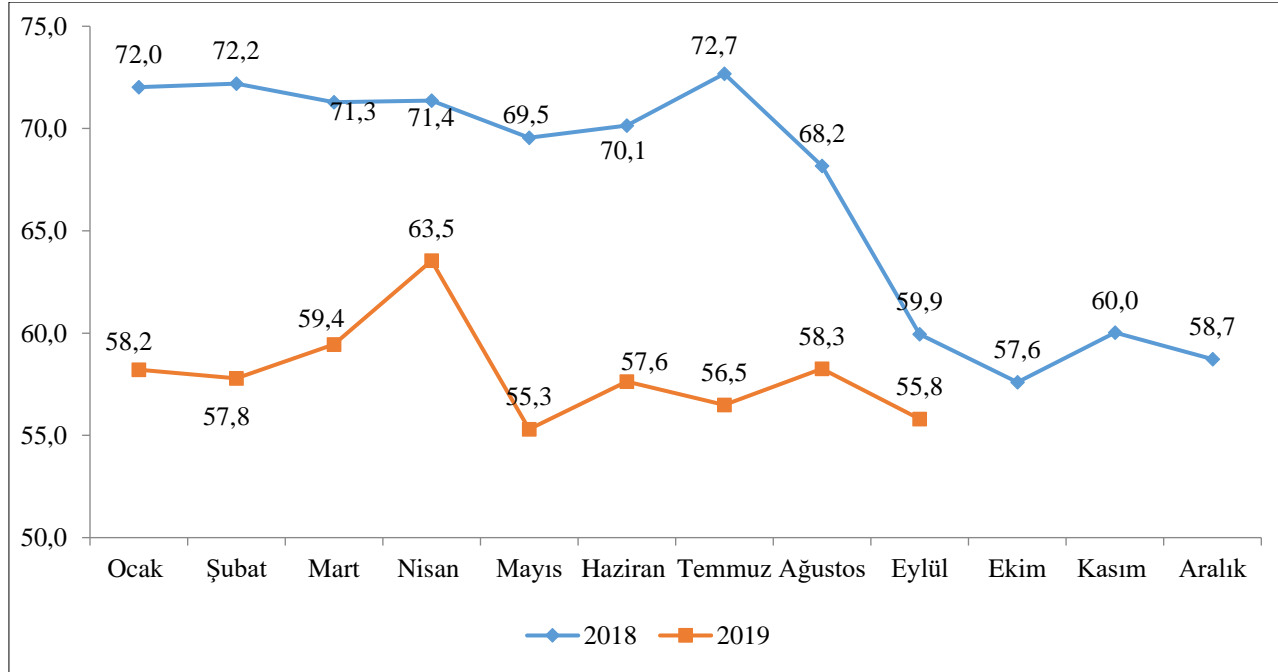
ylül 2019 Tüketici Güven Endeksi'ne ilişkin veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 20 Eylül 2019 tarihinde yayımlandı.

TÜİK tarafından aylık yayımlanan Tüketici Güven Endeksi, tüketicilerin yakın gelecekte yapılması planlanan harcama ve tasarruflarına ilişkin eğilimleri hakkında bilgi vermektedir.

Tüketici Güven Endeksi bir önceki aya göre azalış sergilemiştir.

2019 Ağustos ayında 58,3 olan Tüketici Güven Endeksi, 2019 Eylül ayında 2,5 puan azalarak 55,8 seviyesine düşmüştür. Böylelikle, geçtiğimiz ay gösterdiği artışın ardından azalış eğilimi göstermiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 4,1 puan azalış göstermiştir.

Şekil 1: Tüketici Güven Endeksi (Ocak 2018- Eylül 2019)

Tüketici Güven Endeksi alt kalemlerindeki değişime bir önceki aya göre bakıldığında, gelecek 12 ay için işsiz sayısındaki düşüş beklentisinin (3 puan) azaldığını ve genel ekonomik durum beklentisinin (3,3 puan) gerilediğini, bu beklentilerin yanı sıra hanenin maddi durum beklentisinin de (3,8 puan) arttığı görülmektedir. (Tablo 1). Tasarruf etme ihtimali ise Ağustos ayında 22,7 puan iken Eylül ayında 22,8 puana yükselmiştir.

Tablo 1:Tüketici Güven Endeksi Alt Kalemleri

	Endeks		Bir Önceki Aya Göre Değişim Oran, %	
	Ağustos'19	Eylül'19	Ağustos'19	Eylül'19
Tüketici Güven Endeksi	58,3	55,8	3,1	-4,3
Hanenin maddi durum beklentisi	77,8	74,0	1,1	-4,9
Genel ekonomik durum beklentisi	74,3	71,0	1,2	-4,4
İşsiz sayısı beklentisi ¹	58,3	55,3	4,8	-5,1
Tasarruf etme ihtimali	22,7	22,8	13,1	0,6

(1) İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir.

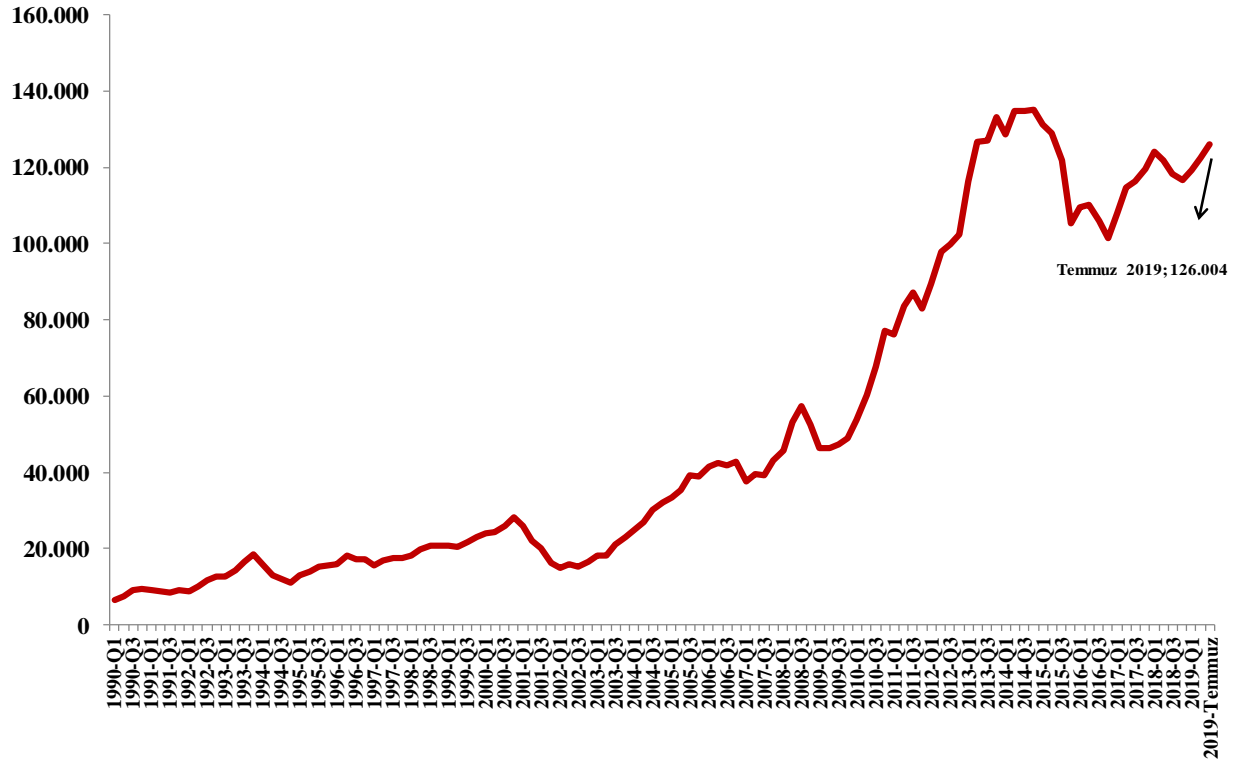
2019 TEMMUZ KISA VADELİ DİŐ BORÇ İSTATİSTİKLERİ GELİŐMELERİ

Kısa vadeli dış borçlara ilişkin 2019 Temmuz ayı verileri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 19 Eylül 2019 tarihinde yayımlandı¹.

Kısa vadeli dış borçlar, temel olarak bankaların aylık döviz vaziyeti stokları, özel sektörün yurt dışından sağladığı kredilerin izlendiği veri tabanı, ticari kredilere ilişkin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ithalat verileri ve Merkez Bankası aylık döviz vaziyeti kaynaklarından derlenmektedir.

Buna göre, kısa vadeli dış borç stoku 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla 2018 yılsonuna göre 9,2 milyar ABD doları artmış ve yaklaşık 126 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir (Şekil 1). Aynı dönemde bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 2,1 milyar ABD doları artarak 59,2 milyar ABD dolarına, diğer sektörler kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 6,6 milyar ABD doları artarak 60,3 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Şekil 1: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (1990:Q1- 2019:Temmuz, Milyon ABD Doları)

¹ TCMB, her ay verileri geçmişe dönük revize ettiği için bilgi notlarında yer alan tablolardaki eski yıllara ait veriler farklılık gösterebilmektedir.

Kaynak: TCMB

Kısa vadeli dış borç stokunun %47'sini bankalar kaynaklı borçlardan oluşturmaktadır. Bankalar kaynaklı borçların %18,1'ini ise krediler oluşturmaktadır. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla yaklaşık 10,7 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, kısa vadeli kredilerde 2018 yılsonuna göre %3,3'lük bir düşüş yaşandığı anlamına gelmektedir. Aynı dönemde yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı %7,6 oranında, banka mevduatları %6,7 oranında, TL cinsinden mevduatları %1 oranında artmıştır (Tablo 1).

Diğer sektörlerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli borçlar ise 2018 yılsonuna göre %12,2 oranında artarak 60,3 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 1: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (2017:Q1- 2019:Temmuz, Milyon ABD Doları)

	2017				2018				2019		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Temmuz
MERKEZ BANKASI	1.382	1.390	1.298	1.753	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	6.492	6.471
BANKER KREDİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
MEVDUAT	1.382	1.390	1.298	1.752	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	6.492	6.471
GENEL HÜKÜMET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BANKALAR	64.590	67.185	67.286	67.195	69.713	67.101	60.736	57.146	57.149	57.065	59.228
KREDİLER	15.414	15.656	16.490	17.533	16.917	17.100	13.882	11.092	9.510	10.169	10.722
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	16.773	18.011	19.003	19.583	21.029	19.313	19.118	18.993	19.402	20.059	20.435
BANKA MEVDUATI	18.197	18.789	18.474	16.952	17.315	17.283	16.818	13.016	13.193	13.145	13.890
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	14.206	14.729	13.319	13.127	14.452	13.405	10.918	14.045	15.044	13.692	14.181
DiĞER SEKTÖRLER	41.997	46.263	47.701	50.741	52.882	53.022	50.930	53.733	56.299	58.859	60.305
TİCARİ KREDİLER	37.784	41.118	42.457	44.815	46.510	47.015	45.418	47.818	51.638	54.119	55.639
İTHALAT BORÇLARI	34.148	37.316	38.540	40.646	42.102	42.623	40.322	39.862	41.150	40.966	41.777
PREF.&PEŞİN İHRACAT	3.636	3.802	3.917	4.169	4.408	4.392	5.096	7.956	10.488	13.153	13.862
DiĞER KREDİLER	4.213	5.145	5.244	5.926	6.372	6.007	5.512	5.915	4.661	4.740	4.666
KAMU	247	183	188	84	0	0	0	0	0	0	0
ÖZEL	3.966	4.962	5.056	5.842	6.372	6.007	5.512	5.915	4.661	4.740	4.666
TOPLAM	107.969	114.838	116.285	119.689	124.032	121.949	118.372	116.793	119.346	122.416	126.004

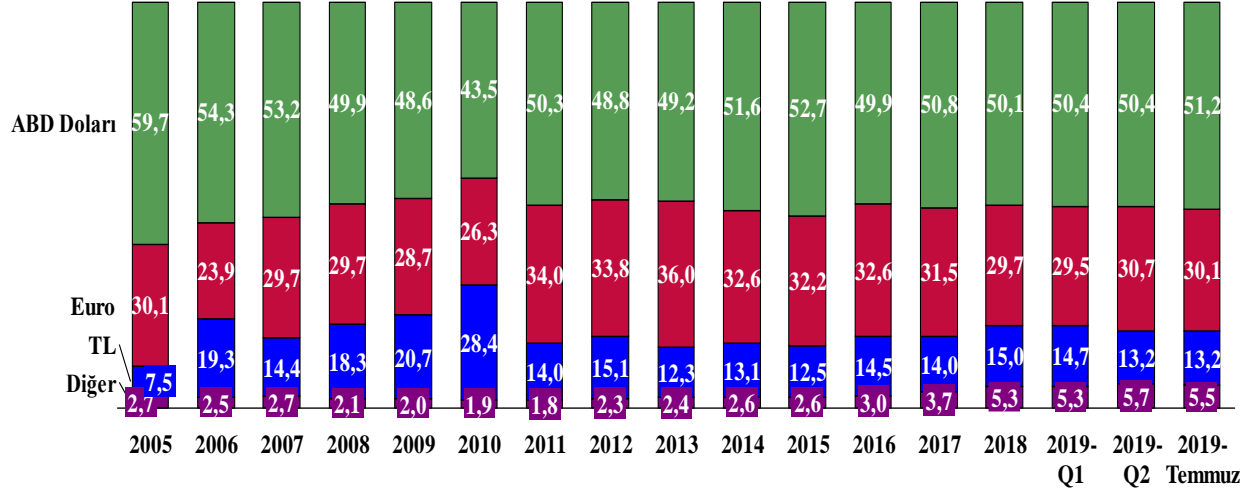
Kaynak: TCMB

Kısa vadeli dış borç stokunun borçlu bazında dağılımı incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün borcunun 2019 Temmuz ayı itibarıyla, 2018 yılsonuna göre %4,9 oranında arttığı ve 23,6 milyar ABD dolarına yükseldiği görülmektedir. Kısa vadeli dış borç stokunun %76,1'ini oluşturan özel sektörün kısa vadeli dış borç stoku ise 2019 yılı temmuz ayında, 2018 yılsonuna göre %8,5 oranında artmış ve 95,9 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir.

Alacaklı bazında dağılım incelendiğinde ise özel kredi alacaklıların %38,9'unu oluşturan parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçların 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla, bir önceki yılsonuna göre %0,5 oranında arttığı ve 48,7 milyar ABD dolarına yükseldiği görülmektedir. Aynı dönemde parasal olmayan kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar ise %13,3 oranında artmış ve 76,7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla 50 milyon ABD doları olan tahvil ihraçlarının 2018 yılsonuna göre %49,5 oranında azaldığı görülmektedir.

Kısa vadeli dış borç stokunun 2005 – Temmuz:2019 dönemindeki döviz kompozisyonu incelendiğinde, 2005 yılına kıyasla yaklaşık yüzde 8,6 puan azalmakla birlikte, ABD dolarının payının, euro ve diğer dövizlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun %51,2'si ABD doları, %30,1'i Euro, %13,2'si TL ve %5,5'i de diğer döviz cinslerinden oluşmaktadır (Şekil 2).

Şekil 2: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Döviz Kompozisyonu, % (2005 – Temmuz:2019)

Kaynak: TCMB

Son olarak kısa vadeli dış borç stokunu kalan vadeye göre değerlendirmek gerekirse 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla, orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış kısa vadeli dış borç stokunun 179,2 milyar ABD doları olduğu görülmektedir. Söz konusu stokun yaklaşık %32,9'u özel bankaların borçlarından oluşmaktadır. 20,2 milyar ABD dolarlık kısmı ise Türkiye'de yerleşik bankaların ve özel sektörün, yurt dışı şubeleri ile iştiraklere olan borçlarından oluşmaktadır. Kalan vadeye göre dış borç stoku borçlu bazında ele alındığında, özel sektörün %78,2'lik oran ile en büyük paya sahip olduğu tespit edilmiştir. Kamu sektörü ve Merkez Bankası'nın payları ise sırasıyla, %18,2 ve %3,6'dır.

2019 TEMMUZ ÖZEL SEKTÖRÜN YURT DIŞINDAN SAĞLADIĞI KREDİ BORCU GELİŐMELERİ

18 Eylül 2019

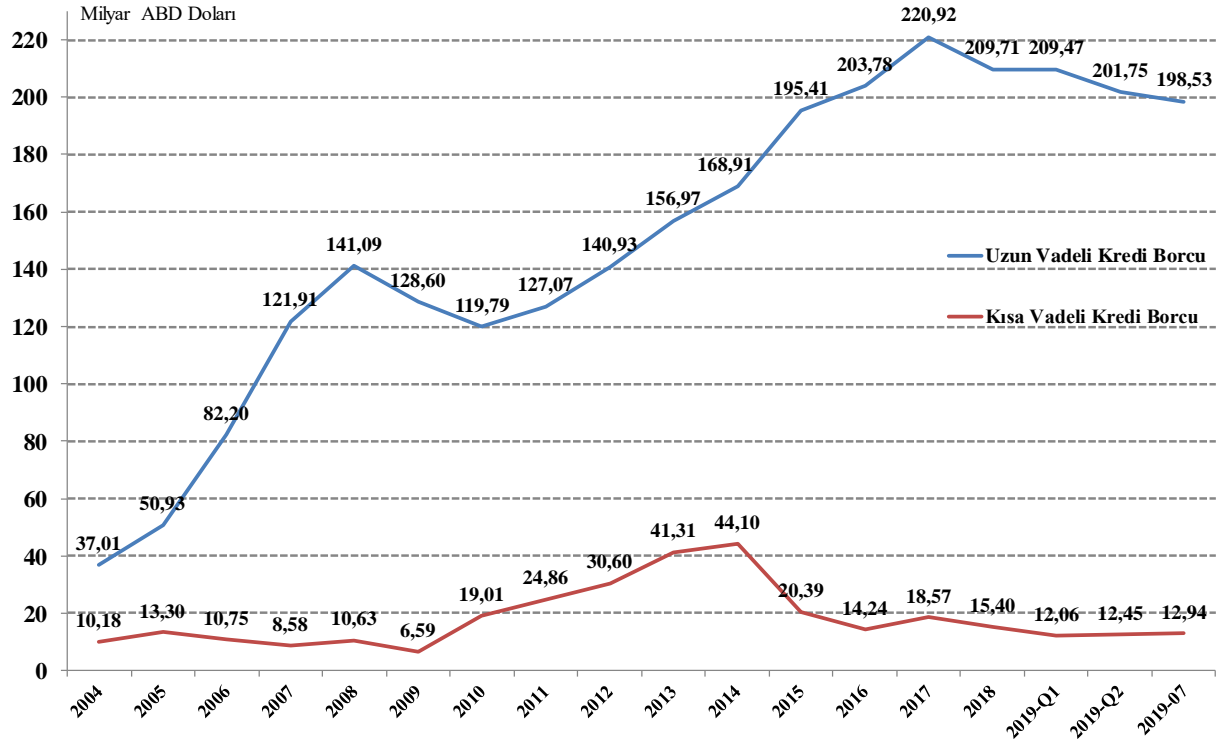

Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcuna ilişkin Temmuz 2019 verileri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 18 Eylül 2019 tarihinde yayımlandı.²

Söz konusu veriler, özel sektörün yurt dışından sağladığı kısa ve uzun vadeli kredilerin borçlu ve alacaklı bilgileri, döviz cinsi, kullanım, anapara/faiz ödemeleri ve ödeme planları şeklindeki kredi ayrıntıları, işlemlere aracılık eden bankalar tarafından TCMB'ye işlem bazında gönderilen bildirim formlarından derlenmektedir.

Buna göre, 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2018 yılsonuna göre %5,3 (~11,2 milyar dolar) azalarak yaklaşık 198,5 milyar ABD doları olmuştur. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcu ise %16'lık bir düşüşle 12,9 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Böylelikle toplam kredi borcu yaklaşık 13,6 milyar ABD doları azalarak 211,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 2: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu (2004 –Temmuz 2019)

Kaynak: TCMB

² TCMB, her ay verileri geçmişe dönük revize ettiği için bilgi notlarında yer alan tablolardaki eski yıllara ait veriler farklılık gösterebilmektedir.

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, finansal kesimin kredi borcunun (%47), finansal olmayan kesimin kredi borcundan (%53) daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2014 yılından 2017 yılsonuna kadar uzun vadeli krediler içinde finansal kesimin payının, finansal olmayan kesimin payından daha yüksek bir seviyede olduğu görülmekteydi. Büyük çoğunluğunu bankaların oluşturduğu finansal kesimin uzun vadeli kredi borcu, 2018 yılsonuna göre 9,5 milyar ABD doları azalarak 93,3 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Finansal olmayan kuruluşların borcu ise 2018 yılsonuna göre 1,7 milyar ABD doları azalmış ve 105,2 milyar ABD doları olmuştur (Tablo 1).

Alacaklıya göre dağılım verileri, tahvil alacaklıları hariç toplam kredi borcunun büyük ölçüde özel alacaklılara olan borçlardan oluştuğunu göstermektedir (%84,8). Özel alacaklıların uzun vadeli kredi borcu 2019 yılı Temmuz ayı itibariyle, 2018 yılsonuna göre 10,8 milyar ABD doları azalarak 135 milyar ABD doları seviyesine gerilemiş ve böylelikle toplam uzun vadeli kredilerdeki payı %68 olmuştur. Tahvil hariç toplam kredi borcunun %15,2'sini oluşturan resmi alacaklar ise 24,2 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (borçlu ve alacaklıya göre dağılım)

(Milyar ABD doları)	2014	2015	2016	2017	2018	2019-Q1	2019-Q2	2019-07
Borçluya Göre Dağılım	168,91	195,41	203,78	220,92	209,71	209,47	201,75	198,53
I- Finansal	84,86	105,35	106,32	114,34	102,79	102,64	95,79	93,30
i- Bankalar	65,71	85,93	87,15	95,91	85,04	85,25	80,69	78,75
- Krediler	43,95	63,34	62,44	65,50	56,56	54,71	51,29	49,99
- Tahvil	21,76	22,58	24,71	30,41	28,48	30,54	29,40	28,76
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	19,14	19,42	19,17	18,44	17,75	17,39	15,10	14,55
- Krediler	15,17	14,91	13,54	13,12	12,92	11,94	10,97	10,45
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,86	0,95	0,91	0,75	0,59	0,50	0,44	0,41
- Tahvil	3,12	3,56	4,73	4,57	4,24	4,96	3,70	3,69
II-Finansal Olmayan	84,06	90,06	97,47	106,57	106,92	106,83	105,96	105,23
- Krediler	70,71	73,69	79,03	85,43	87,44	86,78	86,55	85,78
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	8,03	10,19	12,29	13,75	12,55	12,20	12,04	12,01
- Ticari Krediler	0,31	0,41	0,42	0,43	0,45	0,42	0,43	0,50
- Tahvil	5,00	5,77	5,73	6,97	6,47	7,44	6,94	6,93
Alacaklıya Göre Dağılım	168,91	195,41	203,78	220,92	209,71	209,47	201,75	198,53
I- Resmi Alacaklılar	20,45	21,80	23,05	30,24	24,78	24,29	24,78	24,19
II- Özel Alacaklılar	118,57	141,69	145,57	148,74	145,74	142,25	136,93	134,95
i- Yabancı Ticari Bankalar	71,59	88,38	88,00	86,91	83,06	79,68	74,50	72,75
ii- Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	25,18	27,96	29,85	33,18	35,77	34,90	34,72	34,25
iii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	12,39	15,22	16,01	15,79	14,58	15,10	15,05	15,18
iv- Finansal Olmayan	9,41	10,13	11,71	12,87	12,33	12,56	12,66	12,77
III- Tahvil Alacaklıları	29,89	31,92	35,16	41,94	39,18	42,93	40,04	39,39

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kısa vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, borcun tamamına yakınının finansal kesime ait olduğu görülmektedir. Finansal

kuruluşların kredi borcunun toplam kısa vadeli borçlar içindeki payı %75,3 iken finansal olmayan kesimin payı %24,7'dir.

Kısa vadeli kredi borcu içinde finansal kuruluşların borcu 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla, 2018 yılsonuna göre 1,7 milyar ABD doları azalarak 9,7 milyar ABD dolarına gerilemiş, finansal olmayan kuruluşların borcu 749 milyon ABD doları azalmış ve yaklaşık 3,2 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Alacaklıya göre dağılım incelendiğinde ise kısa vadeli toplam kredi borcunun (tahvil alacaklıları hariç) neredeyse tamamının özel alacaklılara olan borçlar olduğu (%96,9), bunun da büyük ölçüde yabancı ticari bankalara olan borçlardan oluştuğu görülmektedir. Yabancı ticari bankalara olan borçlar, 2019 yılı Temmuz ayı sonunda, 2018 yılsonuna göre 1,4 milyar ABD doları azalmış ve 10,1 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir (Tablo 2).

Tablo 2: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kısa Vadeli Kredi Borcu (borçlu ve alacaklıya göre dağılım)

(Milyar ABD doları)	2014	2015	2016	2017	2018	2019-Q1	2019-Q2	2019-07
Borçluya Göre Dağılım	44,10	20,39	14,24	18,57	15,40	12,06	12,45	12,94
I- Finansal	41,48	18,41	12,02	15,37	11,45	8,52	9,09	9,74
i- Bankalar (*)	39,48	16,36	10,43	12,73	9,48	7,40	7,71	8,27
- Krediler	35,68	14,78	10,29	12,64	9,40	7,35	7,71	8,26
- Tahvil	3,80	1,58	0,15	0,09	0,08	0,05	0,00	0,01
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	2,00	2,05	1,59	2,64	1,97	1,12	1,37	1,47
- Krediler	2,00	1,94	1,32	2,31	1,44	0,87	1,04	1,17
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,00	0,10	0,27	0,33	0,53	0,26	0,34	0,30
- Tahvil	0,01	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II- Finansal Olmayan	2,62	1,98	2,22	3,20	3,95	3,54	3,37	3,20
- Krediler	2,56	1,84	2,12	3,05	3,30	2,96	2,87	2,74
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,06	0,14	0,10	0,14	0,64	0,58	0,49	0,46
- Tahvil	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Alacaklıya Göre Dağılım	44,10	20,39	14,24	18,57	15,40	12,06	12,45	12,94
I- Resmi Alacaklılar	0,03	0,17	0,22	0,56	0,36	0,71	0,57	0,40
II- Özel Alacaklılar	40,27	18,62	13,88	17,91	14,96	11,30	11,88	12,53
i- Yabancı Ticari Bankalar	37,78	16,67	11,63	14,94	11,47	8,73	9,34	10,10
ii- Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	1,68	1,11	1,17	1,78	2,09	1,47	1,47	1,42
iii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	0,56	0,45	0,81	0,89	0,87	0,59	0,57	0,53
iv- Finansal Olmayan	0,25	0,39	0,27	0,30	0,53	0,52	0,51	0,47
III-Tahvil Alacaklıları	3,80	1,60	0,15	0,10	0,08	0,05	0,00	0,01
IV-Diğer (**)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

(*) Repo işlemlerinden doğan borçlar dahil değildir.

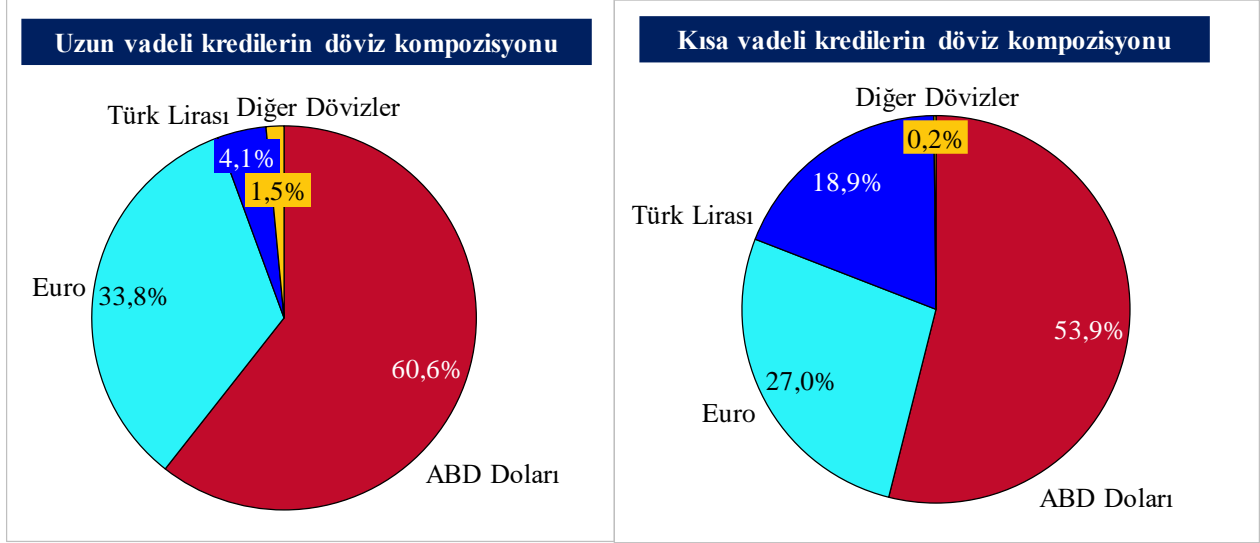
(**) Bankaların yurt dışından sağladığı kredi borcunun alacaklı toplamı, alacaklı dağılımının yapılamadığı 2004-2009 dönemi için 'Diğer' başlığı altında gösterilmiştir.

Kaynak: TCMB

Bunların yanı sıra uzun vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında, özel sektörün yurt dışından ağırlıklı olarak ABD doları cinsinden borçlandığı görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 1,2 yüzde puan artmış ve 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla %60,6 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %33,8 ile Euro, %4,1 ile Türk Lirası ve %1,5 ile diğer dövizler gelmektedir (Şekil 2).

Kısa vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında da ağırlığın ABD doları cinsinden kredilerde olduğu görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kısa vadeli kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 10,5 yüzde puan artarak 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla %53,9 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %27 ile Euro, %18,9 ile Türk Lirası ve %0,2 ile de diğer dövizler gelmektedir (Şekil 2).

Şekil 3: Özel Sektörün Yurt Dışından Borçlandığı Kredilerin Döviz Kompozisyonu (Temmuz 2019, yüzde dağılım)

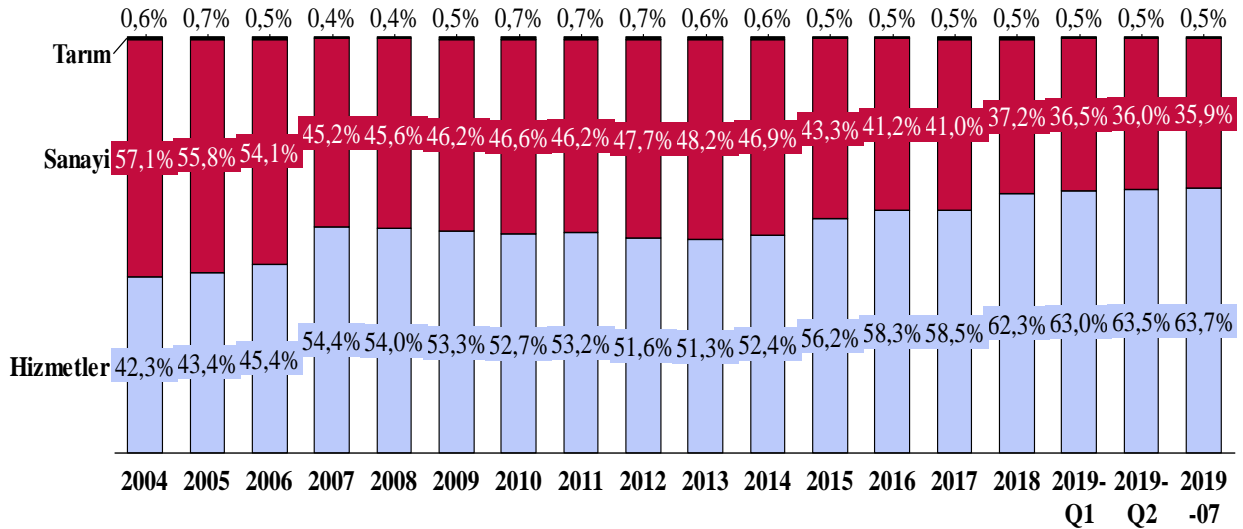

Kaynak: TCMB

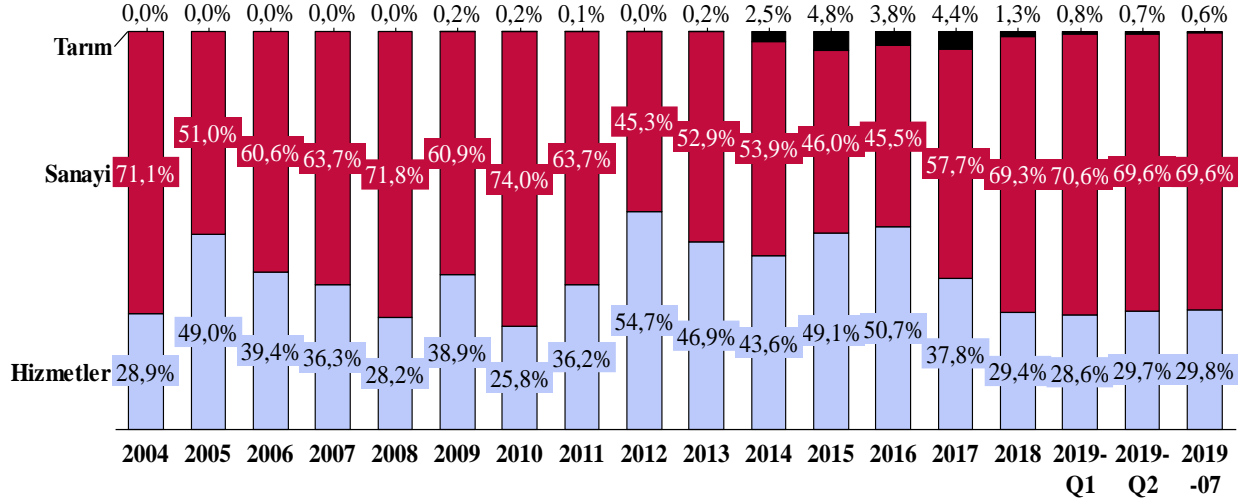
2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla özel sektörün uzun vadeli finansal olmayan kredi borcunun %63,7'si hizmetler, %35,9'u sanayi ve %0,5'i de tarım sektörü tarafından kullanılmıştır. 2000'li yılların başlarından 2007 yılına kadar kredi borcunda sanayi sektörü öne çıkarken, 2007 yılından itibaren hizmetler sektörünün uzun vadeli borçlanmadaki payı artmaya başlamıştır (Şekil 3a).

Kısa vadeli finansal olmayan kredi borcunun sektörel dağılımına bakıldığında sanayi sektörünün payını 2018 yılsonuna göre payını 0,3 yüzde puan arttığı görülmektedir. Sanayi sektörü tarafından kullanılan kredilerin, kısa vadeli finansal olmayan krediler içindeki payı 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla %69,6 olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler ve tarım sektörlerinin payları ise sırasıyla, %29,8 ve %0,6'dır (Şekil 3b).

Şekil 4a: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcunun Sektör Dağılımı (2004-Temmuz 2019; yüzde)

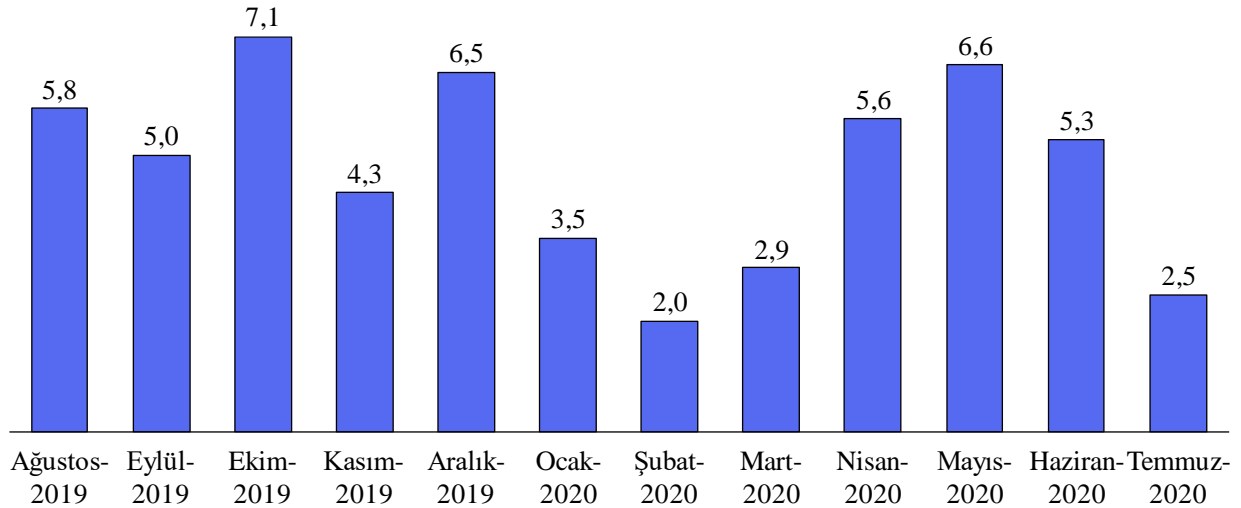
Şekil 3b: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kısa Vadeli Kredi Borcunun Sektör Dağılımı (2004- Temmuz 2019, yüzde)

Kaynak: TCMB

Son olarak özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde toplam 57,1 milyar ABD doları kadar anapara geri ödemesi gerçekleştirileceği görülmektedir.

Şekil 5: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kalan Vadesi 1 Yıla Kadar Olan Toplam Kredi Borcunun Aylara Göre Dağılımı (Ticari krediler hariç) (Milyar ABD Doları)

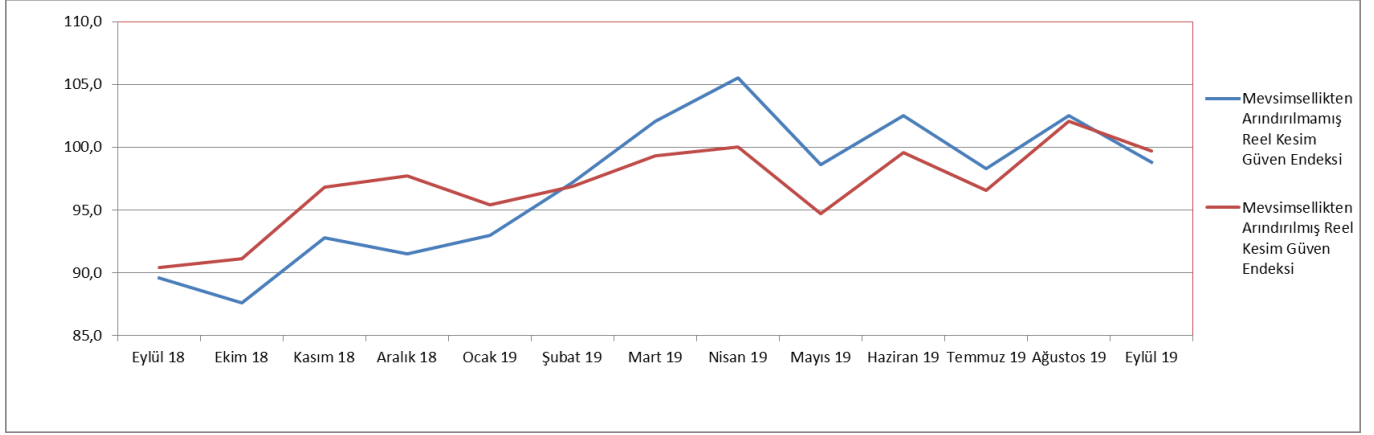

Kaynak: TCMB

Eylül ayı Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 24 Eylül 2019 tarihinde yayımlandı.

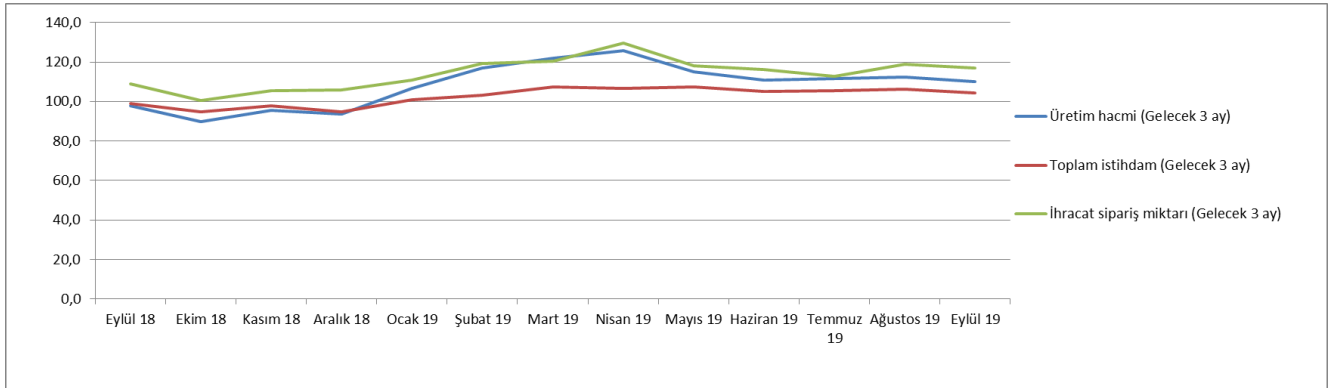
Eylül ayında Reel Kesim Güven Endeksi (Şekil 1) bir önceki aya göre yüzde 3,6 oranında azalmıştır. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 10,3 oranında artmıştır. Mevsimlikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA) ise bir önceki aya göre yüzde 2,4 oranında azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 10,3 oranında artmıştır.

Şekil 6: Reel Sektör Güven Endeksi (Eylül 2018- Eylül 2019)

Endeksi oluşturan yayılma endeksleri incelendiğinde, Üretim hacmi (Gelecek 3 ay) endeksi, Toplam sipariş miktarı (Mevcut durum), Mamul mal stok miktarı (Mevcut durum), Toplam sipariş miktarı (Son 3 ay), Sabit sermaye yatırım harcaması, İhracat sipariş miktarı (Gelecek 3 ay) Toplam istihdam (Gelecek 3 ay) endekslerinin tamamının bir önceki aya göre düşüş gösterdiği görülmektedir.

Şekil 7: Üretim Hacmi, Toplam İstihdam ve İhracat Sipariş Miktarı (Eylül 2018 – Eylül 2019)

Eylül ayı mevcut toplam sipariş miktarı endeksi Ağustos ayına göre yüzde 6,6 oranında azalarak 75,6 puan seviyesinde gerçekleşmiştir. Geçen yılın Eylül ayına göre ise endeks yüzde 2,6 oranında azalmıştır. Mevcut mamul stok miktarı Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 1,7 oranında azalmış; gelecek üç ay için üretim hacmi ise yüzde 2,3 oranında azalma sergilemiştir. Toplam istihdam (Gelecek üç ay) yüzde 1,5 oranında azalmıştır.

Toplam sipariş miktarı (son üç ay) endeksi bir önceki aya göre yüzde 10 oranında azalmış ve 90,8 puana gerilemiştir.

İhracat sipariş miktarı (gelecek üç ay) endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,5 oranında azalma göstermiştir. Aynı endeks 2018 yılı Eylül ayına göre ise yüzde 7,2 oranında artmıştır.

2018 Eylül ayında 96,1 puan olan sabit sermaye yatırım harcaması endeksi ise, Eylül 2019'da yüzde 4,7 oranında artarak 100,6 seviyesine yükselmiştir. Genel gidişat endeksi ise, Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 4,5 azalmış; bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 75 oranında artış göstermiştir.

Tablo 2: Bileşenler Bazında Reel Kesim Güven Endeksi (Eylül 2017, Eylül 2018, Eylül 2019)

REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ (RKGE)			
	2017	2018	2019
	Eylül	Eylül	Eylül
<i>Reel Kesim Güven Endeksi</i>	<i>111,6</i>	<i>89,6</i>	<i>98,8</i>
Toplam sipariş miktarı (Mevcut durum)	99,5	77,6	75,6
Mamul mal stok miktarı (Mevcut durum) (*)	99,2	98,7	94,8
Üretim hacmi (Gelecek 3 ay)	120,0	98,0	109,9
Toplam istihdam (Gelecek 3 ay)	115,0	99,0	104,5
Toplam sipariş miktarı (Son 3 ay)	118,0	82,7	90,8
İhracat sipariş miktarı (Gelecek 3 ay)	121,8	109,1	117,0
Sabit sermaye yatırım harcaması	111,4	96,1	100,6
Genel gidişat	107,9	55,6	97,3

(*) Mamul mal stok miktarı yayılma endeksi oluşturulurken ters kodlanmaktadır. Yayılma endeksinin artışı stok azalışına, azalışı stok artışına işaret etmektedir.